

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-815/20-J

Název	Základní škola Polná, okres Jihlava
Sídlo	Poděbradova 79, 588 13 Polná
E-mail	zakladni.skola@polna.cz
IČ	48 461 539
Identifikátor	600 117 332
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeněk Dvořák
Zřizovatel	Město Polná
Místo inspekční činnosti	Poděbradova 79, Komenského 118, Jeronýmova 109
Termín inspekční činnosti	17., 18., 21. a 22. 9. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem.

Inspekční činnost byla provedena v souladu s § 174 odst. 6 školského zákona na základě podnětu.

Charakteristika

Základní škola Polná, okres Jihlava (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Ke dni inspekční činnosti škola vzdělávala 590 žáků, z toho 69 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). V základní škole jsou v jedné třídě žáci vzdělávání v oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školy jsou písemně nastaveny a pravidelně vyhodnocovány. Součástí pravidelné analýzy jsou i závěry metodických orgánů, což tuto zpětnou vazbu zpřesňuje a konkretizuje následná opatření, zejména směrem ke zvyšování kvality výuky. Ze stanovených cílů se daří naplňovat záměry směřující ke zkvalitňování personálních podmínek. Důraz je kladen na vzájemnou spolupráci všech aktérů vzdělávání. Jsou k tomu nastaveny konkrétní postupy. Pozitivně se projevila např. společná jednání pedagogů prvního a druhého stupně nebo realizace výuky cizích jazyků na prvním stupni pedagogů z druhého stupně, čímž se zlepšila vzájemná spolupráce a předávání informací mezi pedagogy. Ke zkvalitnění materiálních podmínek přispělo zřízení tělocvičny, což zlepšilo organizaci tělesné výchovy. Škola se stala bezbariérovou. Aktuálně bylo vyhodnoceno vzdělávání v období distanční výuky v minulém školním roce a k závěrům byla realizována opatření. Týkala se zejména materiálního zajištění (podpora digitálních technologií). V této souvislosti byla také realizována a vyhodnocena anketa pro zákonné zástupce.

Při řízení školy je ředitelem podporována i aktivní spoluúčast pedagogů. Za tím účelem byly zavedeny pravidelné porady užšího vedení, což se pozitivně odrazilo ve spolupráci a komunikaci zejména s metodickými orgány. K funkční organizaci školy přispívá účelné delegování kompetencí na jednotlivé pracovníky. Pro školní poradenské pracoviště (dále ŠPP) jsou ale kompetence nejasně vymezeny, což se negativně projevuje při řešení problémových situací žáků. V této oblasti také nejsou nastaveny účinné kontrolní mechanismy. V důsledku toho nebyla realizována opatření, která byla zřizovatelem a ředitelem školy přijata v souvislosti s předcházejícím šetřením stížností. Nedostatky v kontrolním systému byly také zjištěny ve školním stravování.

K profesnímu rozvoji pedagogů směřuje jejich další vzdělávání, které je realizováno s aktivním přístupem pedagogů a jehož účelnost zjišťuje vedení školy při individuálních pohovorech s vyučujícími a při hospitacích. Absolvované semináře souvisí např. s rozvojem čtenářské a matematické gramotnosti a novými trendy ve vzdělávání. Ze sledovaného průběhu výuky vyplynula potřeba zařadit i oblast hodnocení a sebehodnocení žáků. S koncepčním cílem (zvyšování kvality výuky) souvisí i zjišťování zpětné vazby. Pravidelně realizovaná hospitační činnost je zaměřena na konkrétní oblasti vycházející ze strategických cílů školy. Se závěry a opatřeními jsou pedagogové seznamováni jednotlivě i na jednáních pedagogické rady. Účinnost opatření je sledována, v případě malé efektivity je většinou doporučeno další vzdělávání v konkrétní oblasti. Zkušenosti získávají někteří vyučující i při tandemové výuce, která se osvědčila a pozitivně ovlivnila jejich vzájemnou spolupráci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka na prvním stupni probíhala v podnětném prostředí a za efektivního využití didaktické techniky a pomocných materiálů a pomůcek. Učitelky vytvářely klidné, nestresové prostředí, účelně střídaly metody a formy práce s cílem aktivizovat všechny žáky. Organizace výuky

respektovala individuální potřeby žáků i doporučení poradenských zařízení. Do výuky byly často zařazovány mezipředmětové vztahy, což žáky motivovalo, vedlo ke kritickému myšlení, k podpoře zejména čtenářské a matematické gramotnosti. V matematice např. v rámci slovních příkladů byla podporována četba s porozuměním a kritické pochopení významu informací. Slovní úlohy vyžadovaly přesné pochopení textu zejména v souvislosti s chápáním hodnoty a významu peněz. Četba článků z různých zdrojů a pochopení textu rovněž rozvíjela občanské kompetence, vztahy k regionu a jeho specifikům, sociální citění. Žáci byli aktivní a pracovali se zájmem. Hodnocení bylo průběžné a motivační. Závěrečné shrnutí a zhodnocení práce probíhalo za účasti všech žáků, a poskytovalo tak vyučujícím okamžitou zpětnou vazbu.

Promyšlená struktura navštívených hodin na druhém stupni podporovala dosahování stanovených vzdělávacích cílů. Ty byly žákům v úvodu hodin jasně a srozumitelně představeny. Žáci dodržovali nastavená pravidla, pracovali ukázněně, což dotvářelo příjemnou pracovní atmosféru a podporovalo vzájemnou komunikaci s vyučujícími. Průběžná motivace, pochvaly a povzbuzování přispívaly k udržení koncentrace žáků. Učitelé vedli žáky k řešení problému, k objevování nových poznatků a postupů. Při práci s chybou žáci dostávali dostatečný prostor k řešení a přemýšlení. Učitelé často kladli vhodné problémové otázky, avšak ne vždy poskytovali žákům dostatek příležitostí pro jejich souvislý mluvený projev. Využité metody práce poskytovaly žákům prostor pro individuální učení i rozvoj týmové spolupráce ve dvojicích a skupinkách. Učitelé volili různé formy k zjišťování zpětné vazby (včetně průběžného a závěrečného zhodnocení). Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo v některých hodinách ojediněle uplatňováno, nebylo ale dostatečně využito k potřebnému zvýšení efektivity vzdělávacího procesu.

V hodinách matematiky a přírodovědných předmětů byli žáci vedeni k sebekontrolě vlastních výstupů srovnáním se vzorovým vypracováním. Přínosné byly časté dotazy žáků. Zařazováním motivačních a relaxačních prvků v některých hodinách byl podporován aktivní přístup a zájem žáků. Na rozdíl od ostatních předmětů byla v hodinách matematiky a přírodovědných předmětů vyučujícími účelně využita didaktická technika. Občas měli možnost pracovat např. na interaktivní tabuli i žáci, což mělo výrazný aktivizační dopad.

Zejména v hodinách cizích jazyků využili učitelé příležitosti k tomu, aby se žáci stali spoluvůrci výuky. Aktivní přístup žáků podporovaly podněty k přemýšlení, včetně nabízených možností srovnávat a vyvozovat získané jazykové znalosti a dovednosti s jiným cizím jazykem. Nastavená a žáky dodržovaná pravidla umožňovala časté střídání aktivit, což vedlo k účinnému využití času a také individuálnímu přístupu k žákům. Výuka byla zaměřena na podporu a propojování všech jazykových složek.

V hospitovaných hodinách českého jazyka a společenských vědních předmětů při výkladu vyučující kladli důraz na dodržení logické návaznosti, vytvoření systému, využití dosavadních znalostí žáků. Vyučující v této souvislosti využívali své metodické zkušenosti, upozorňovali žáky na možná úskalí při procvičování konkrétních úloh. Využívání mezipředmětových vztahů významně přispívalo k pochopení probíraného učiva v souvislostech. Při samostatných produktivních výstupech žáků v hodinách českého jazyka učitelé věnovali pozornost jazykové kultuře jejich ústního projevu (užívání obecné češtiny) i rozvoji jejich řečových dovedností.

Žákům se SVP i žákům intaktním poskytovali vyučující v případě potřeby individuální podporu. Diferenciace učiva byla využívána ojediněle.

V hospitovaných hodinách třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona třídní učitelka ve spolupráci s asistentkou pedagoga a za využití pestrých a zajímavých forem práce úspěšně vedla všechny žáky ke splnění stanovených cílů. Ve většině hospitovaných hodin vyučující organizovala práci s důsledným ohledem na žáky se SVP. Jejich přínosná podpora byla

realizována především promyšlenou strukturou vyučovacích hodin, praktickými ukázkami, účelnou podporou ze strany asistentky pedagoga a vstřícným a trpělivým vedením třídní učitelky. Účinnou spoluprací vyučujících s asistentkou pedagoga byli tito žáci podle svých možností vhodně a cíleně zapojováni do připravených aktivit.

Zájmové vzdělávání ve školní družině i školním klubu bylo převážně zaměřeno na sportovní a pohybové aktivity, relaxační činnosti a v případě zájmu žáků umožňovalo i přípravu na vyučování. Prováděné činnosti rozvíjely u žáků jak sociální a pracovní kompetence, tak jejich kreativitu. Ve školní družině byly úspěšně prováděny krátkodobé i dlouhodobé projekty, např. Myšky, Zima, Co se děje v trávě atd. Žáci se dílčím způsobem podílejí na jejich přípravě, provádějí pozorování v přírodě a následně o nich diskutují. Činnost obou zařízení tak doplňuje a vhodně navazuje na vzdělávání v základní škole.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledkům vzdělávání žáků je věnována pozornost na několika úrovních. Na jednáních pedagogické rady jsou předkládány především sumární výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Na této úrovni chybí systémové hledání příčin problémů (prospěchových a kázeňských) a přijímání opatření ke zlepšení na úrovni jednotlivce. Porovnávání výsledků tříd ve vybraných předmětech (český jazyk, cizí jazyky a matematika) zajišťují metodické sdružení na prvním stupni a předmětové komise na druhém stupni základní školy pravidelnými srovnávacími testy. Při jednání těchto orgánů jsou dosažené výsledky diskutovány, včetně identifikace problémového učiva a doporučení do výuky. K některým nedostatkům, i když jsou konstatovány opakovaně, však škola nepřijala adekvátní opatření (např. rozdílné hodnocení žáků různými učiteli za stejné znalosti v cizích jazycích).

Důležitou zpětnou vazbou je úspěšnost žáků v jednotné přijímací zkoušce ke studiu na středních školách. V loňském školním roce dosáhli žáci v českém jazyce i matematice lepších výsledků, než byl republikový průměr. Škola však chybí systém, pomocí kterého by sledovala pokrok skupin a jednotlivců, a tím i přidanou hodnotu vzdělávání v průběhu školní docházky. Externí testování, které škola dříve realizovala, nyní nevyužívá, čímž byly omezeny formy efektivního zjišťování vzdělávacích výsledků žáků.

Analýza procesu vzdělávání a průběžného hodnocení výsledků žáků v období distanční výuky, kterou provedlo vedení školy a potvrdilo inspekční zjišťování, prokázala absenci systematického nastavení a nejednotnost přístupu pedagogů. Škola s tímto zjištěním pracuje a přijímá taková opatření, aby odstranila překážky žáků pro případnou realizaci distančního vzdělávání (např. založení elektronických účtů, jejich aktivace a pomoc s obsluhou) a zajistila vhodný způsob poskytování vzdělávání na dálku včetně hodnocení vzdělávacích výsledků (např. společná výuka předmětu v celém ročníku, použití jednotné komunikační platformy, nastavení pravidel hodnocení). Vyučující školy v rámci jednání metodických orgánů zhodnotili naplňování školního vzdělávacího programu v průběhu distanční výuky. V jednotlivých předmětech byly stanoveny případné obsahové změny a z toho vyplývající opatření pro aktuální školní rok.

Dobrých výsledků dosahuje škola ve školních i mimoškolních aktivitách, které podporují rozvoj různých vzdělávacích kompetencí, specifických zájmů i sociální a osobnostní rozvoj žáků. Jedná se např. o projektové dny, vydávání školního časopisu, exkurze, zahraniční poznávací zájezdy, besedy, divadelní představení, kurzy, sběrové aktivity. Žáci jsou úspěšní v mnohých soutěžích a olympiádách. Dosáhli předních umístění (1. až 5. místo) v okresních kolech biologické, zeměpisné, dějepisné, matematické, chemické a fyzikální olympiády, jazykových soutěží, soutěži o školní časopis roku, soutěži v recitaci, stolního tenisu, minikopané, volejbalu, Poháru rozhlasu v lehké atletice atd. Pravidelné vyhodnocování

těchto výsledků podporuje motivaci žáků. Prezenci školy na veřejnosti zajišťují mnohá vystoupení žáků (koncerty pěveckého sboru, přírodovědné akce). Tvůrčí činnost žáků dokládá bohatá fotodokumentace, která ale není využita např. pro podnětné estetické prostředí ve škole.

Náležitou pozornost věnuje vedení školy spolupráci se žakovským parlamentem, který např. vznáší podněty a spoluorganizuje některé školní akce. Aktivní je spolupráce s místními organizacemi a institucemi, konkrétně propojena s dosahováním vzdělávacích cílů (tematicky zaměřené návštěvy v muzeu, knihovně, besedy se zástupci místních firem).

Škola průběžně identifikuje individuální potřeby žáků se SVP, s odlišným mateřským jazykem i žáky ohrožené školním neúspěchem. Účelná spolupráce výchovné poradkyně a učitelů se projevuje při řešení potíží žáků, stanovování opatření a následném vyhodnocování jejich účinnosti. V navštívených hodinách byla zaznamenána efektivní spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga. Nedostatečně je vyhodnocována účinnost nastavených podpůrných opatření jednotlivými vyučujícími, což omezuje vyhodnocení individuálního pokroku žáků. Žáci ohrožení školním neúspěchem jsou podporováni v průběhu tandemové výuky a doučování. Doučování se však neúčastní všichni žáci, kteří by tuto podporu potřebovali. V oblasti motivace je občas nevhodně upozorňováno na nedostatky žáka místo zaměření se na pozitivní stimulaci. Kariérové poradenství je efektivní, s osvědčenými aktivitami přínosnými pro žáky i zákonné zástupce.

Škola má zpracovaný Minimální preventivní program, jehož tvorba ale nevychází z aktuálních potřeb školy, nepředchází jí zjišťování problémů metodickou prevencí v jednotlivých třídách, např. formou anket. Na škole není zavedena schránka důvěry a nejsou jiným způsobem zjišťovány aktuální problémy žáků. Spolupráce třídních učitelů s metodickou vychází spíše z jejich iniciativy. Chybí strategie, monitorování a vyhodnocování třídnických hodin, což by posílilo jejich účelnost.

Při řešení problémových situací jednotlivých žáků a tříd nebyl dodržen jednotný postup, který si škola v Minimálním preventivním programu v důsledku šetření několika stížností nastavila. Výchovným opatřením a závěrům z jednání nepředcházelo dostatečné vyhodnocování konkrétních problémů žáků, případně tříd, čímž byla výrazně snížena efektivita použitých strategií a metod forem práce s rizikovými jedinci a skupinami. Z písemných záznamů rovněž nevyplývají konkrétní postupy, které byly při řešení problémových situací zvoleny a zda byla přijatá opatření účinná, což má negativní dopad i na informovanost zákonných zástupců. Zjištěné skutečnosti se negativně projevují ve vyhodnocování problémových situací žáků, dodržování stanovených opatření a sledování jejich účinnosti.

Závěry

Vývoj školy

- Došlo ke zlepšení materiálních podmínek pro výuku včetně vytvoření bezbariérového přístupu pro žáky s fyzickým postižením
- Škola ustoupila od externího testování výsledků žáků

Silné stránky

- Realizovaná hospitační činnost zajišťuje účinnou zpětnou vazbu k naplňování strategických cílů školy
- Efektivní činnost metodických orgánů v oblasti zjišťování výsledků na úrovni tříd a identifikace problémového učiva se pozitivně projevuje v kvalitě poskytovaného vzdělávání

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nedůsledná aplikace kontrolních mechanismů zejména sledování efektivity a dodržování stanovených opatření při šetření stížností negativně ovlivňuje činnost školního poradenského pracoviště
- Nedostatky při řešení problémových situací žáků
- Nedostatky ve strategii prevence rizikového chování žáků, zejména absence analýzy aktuálního stavu neumožňuje následné stanovování účinných postupů
- Nedostatečně efektivní zpětná vazba v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání žáků na úrovni školy a jednotlivců vyplývající z převažujícího sumativního hodnocení a absence systémového hledání příčin vzdělávacích a výchovných nedostatků
- Nevyužívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků snižuje reflexi jejich pokroku

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- V řízení školy nastavit funkční a efektivní kontrolní mechanismy zejména ke sledování efektivity a dodržování stanovených opatření při šetření stížností a problémových situací žáků
- V oblasti školního poradenského pracoviště jasně vymezit kompetence pověřených pracovníků
- Odstranit nedostatky v prevenci rizikového chování žáků
- Příčiny vzdělávacích a výchovných nedostatků stanovovat a vyhledávat systémově, vyhodnocovat efektivnost nastavených opatření směrem k jednotlivcům
- Uplatňovat sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků s cílem zvýšit reflexi jejich pokroku

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.czs připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje Základní školy Polná na období 2018-2020, ze dne 18. 5. 2018
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola pro všechny, verze platná od 1. 9. 2016
3. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019
4. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2019/2020
5. Záznamové archy hospitační činnosti
6. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení
7. Zápisy z jednání pedagogické rady
8. Dokumentace ke školnímu stravování
9. Minimální preventivní program, školní rok 2020/2021

10. Plán práce školy, školní rok 2019/2020, ze dne 18. 9. 2018
11. Plán práce výchovného poradce, školní rok 2019/2020, ze dne 7. 9. 2019
12. Roční realizační plán EVVO, školní rok 2019/2020, ze dne 11. 9. 2019
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2019/2020, ze dne 21. 9. 2019
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2019/2020, ze dne 18. 9. 2019
15. Plán práce školní družiny, školní rok 2019/2020, ze dne 11. 9. 2019
16. Plán práce školního klubu, školní rok 2019/2020, ze dne 9. 9. 2019
17. ICT plán školy na rok 2019/2020, ze dne 15. 9. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Ludmila Slánská, školní inspektorka vedoucí inspekčního týmu	Ludmila Slánská v. r.
Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka	Ludmila Dobalová v. r.
Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka	Kateřina Hlaváčková v. r.
Jarmila Kubáňková, Ph. D., odbornice na pedagogickou psychologii	Jarmila Kubáňková v. r.
Mgr. Stanislav Novotný, specialista na základní a střední odborné vzdělávání	Stanislav Novotný v. r.
Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice	Hana Vejvodová v. r.

V Jihlavě dne 12. října 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zdeněk Dvořák ředitel školy	Zdeněk Dvořák v. r.
-------------------------------------	---------------------

V Polné dne 30. 11. 2020